

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Sacramentis In Genere Ac De Sacramentalibus Nec Non De Sacramentis Baptismi, Confirmationis, atque Extremæ Unctionis Decisiones

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio XVII. Argumentum. Declarat hæc Decisio quot sint effectus Sacramentorum? & doctè explicat effectum primum cujuscunque Sacramenti, scilicèt Gratiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94638)

SUMMARIUM.

cap. 33. & Gobat, de Sacram. tract. 7. num. 5. & 35. in fine. Et hisce temporibus non sunt amplius audiendi auctores contrarii, stantibus Decretis Pontificiis eorum opiniones, & doctrinas damnantibus sub anathemate, ut legitur in Decreto Alexandri Papæ Septimi die 2. Septemb. 1666. Propos. 41. & Innocentii Papæ Undecimi die 4. Martii 1679. Propos. 61. & 62. Quæ non solum habet Ballarium Romanum, sed etiam mea Erotemata edit. 2. Busenbaum & Summa Diana in calce operis. Et de eis latè disserit Cardenas in Crisi Theologica Dissert. 40. per tot. Et ego egi de Penitentia Decis. 13. n. 16. nec non in Decis. 31. n. 7. & 8. Unde fit, nullam fuisse absolutionem Sacramentalem, eamque invalidam impertitam à Confessario, ex illis, qui vel ex ignorantia, vel ex laxiori conscientia ob temporale lucrum sæpe sæpius ad prævaricandum impellunt; cum prædicti Concubini non forent dispositi, neque capaces, juxta tradita per me d. Decis. 31. n. 8. de Sacram. Penit.

Alterum: Et eò minus attenda prohibitione, facta per Eminentissimum Præfulem Patavinum, Edictò suo, Episcopali die 10. Aprilis 1683. absolvendi Concubinos, nisi prius dimiserint mulieres à suis domibus, non amplius reverfuras; & ejusdem casus repositione inter reservatos Eminentie Suae vigore S. Concilii Tridentini Sess. 14. cap. 7. adeò ut Confessarius, qui præsumpsit absolvere antedictos Concubinos, sit graviter puniendus, etiam excommunicationis pœnas; & quatenus Regularis fuisset, & prætextu Privilegiorum absolvere attentasset ipsos concubinos, incurrisset in excommunicationem Papæ reservatam ex Decreto Sacre Congregationis relato à Quarani. in Verb. Casus reservati. & à P. Ant. Volpi resol. 20. num. 29. & 30. à Diana part. 2. tract. 17. resol. 30. Quæ in Coordinato habetur tom. 7. tract. 1. resol. 273. & ab Antonello de Regimine Milit. Ecclesia lib. 8. cap. 1. num. 13. Et quod Confessarii etiam Regulares possint absolvere à peccatis per Episcopum sibi reservatis, est opinio damnata ab Alex. VII. la. 12. ut scripsi de Sacram. Penitent. Decis. 46. num. 17.

Quibus præmissis, resolvendo Casum dico: Vel dicti concubini sunt notorii saltem ex duorum, vel trium testimonio? Et Parochi partes sunt, iisdem constanter denegare Sacram. Communionem; rationibus, & auctoritatibus supra deductis in Decisione præcedenti hujus tractatus, videlicet Decis. 15. n. 4. & latissime in meis Decisionibus De Ven. Eucharistia Sacram. Decis. 28. per totam; & ex doctrina Eminentissimi Cardinalis de Lauræa de Sacramentis disp. 10. art. ult. à num. 68. Cui concordat alius Eminentissimus, & Sanctissimus simul, id est S. Carolus Borromæus in Concil. Mediol. 1. part. 2. tit. Quæ pertinent ad Sacram. Euchar. Vel prænarati Concubini omnino sunt occulti, ita ut se revelaverint esse tales Parochi, in Sacramento penitentiae; & tunc, eos communicare poterit juxta doctrinam relata in supradicta præcedenti mea Decis. 15. n. 4.

DECISIO XVII.

ARGUMENTUM.

Declarat hæc Decisio quot sint effectus Sacramentorum; & doctè explicat effectum primum cujuscunque Sacramenti, scilicet Gratiam.

- 1 Effectus Sacramentorum qui, & quot sint?
- 2 Gratia divina quid sit? & Quotuplex?
- 3 Gratia Sanctificantis divisiones variae.
- 4 Gratia alia prima, alia secunda datur in Sacramentis.
- 5 Gratia vel ex opere operato, vel ex opere operantis, quæ sit?

TAndem pro complemento eorum, quæ sunt scitu simpliciter necessaria circa hunc tractatum de Sacramentis in genere, investigare oportet, Qui & quot sint effectus Sacramentorum? Et equidem ex omnium Theologorum, ac Canonistarum doctrina communis est responsio, eos esse tres. 1. Gratiam sanctificantem, ex opere operato. 2. Characterem. Et 3. Ornatum animæ, & auxilia quadam ad obtinendum finem, in quem singula Sacramenta sunt à Christo Domino ordinata. Primus effectus, id est Gratia, est communis omnibus Sacramentis ex Concil. Trident. sess. 7. can. 8. Secundus nempe Character reperitur in tribus tantum, videlicet in Baptismo, in confirmatione, & in Ordine. Tertius est proprius omni Sacramentorum, S. Thom. 3. p. q. 62. per totam; Scotus in 4. d. 1. q. 7. K. Summa Diana Verb. Sacramentum numer. 8. et diu. Tolet. lib. 2. cap. 16. num. 3. Gobat, de Sacram. tract. 1. num. 279. 280. 281. Eminentiss. Card. de Lugo eod. tract. disp. 4. & disp. 6. & novimè. Eminentiss. Card. de Lauræa tom. 1. de Sacram. disp. 8. art. 2. & disp. 9. art. 1.

Quod autem pertinet ad primum effectum, adhuc fas est explicare, Quid, & quotuplex sit gratia Divina? Quare sciendum est, quod Gratia Divina in genere sumpta significat omne bonum, omneque donum tam naturale, quam spirituale, quod deus hominibus largitur. Eminent. Card. de Lauræa in Opuscul. de Gratia num. 6. Gratia autem est duplici differentia. Una est, quæ vocatur Gratia gratis data. Altera, quæ dicitur Gratia Sanctificans, seu gratum faciens. Illa est liberalis Dei donatio bonorum suorum ad utilitatem proximi, quæ quidem dona sunt novem, descripta ab Apostolo. Cor. 12. 10. Videlicet, Sapientia, Scientia, Fides, Gratia sanitatum, Operatio Virtutum, Prophetia, Discretio spirituum, Genera linguarum, & Interpretatio sermonum. Vocatur autem hæc gratia à S. Thom. 2. q. 111. art. 5. inferior, & minus digna, tum quia potest haberi, & non haberi juxta Dei placitum; tum etiam quia reperitur aliquando in homine peccatore. Eminentiss. Card. de Lauræa disp. 11. num. 62. ut in Juda proditore, & in Balaam 2. Petr. 2. 15. quamvis rarò id eveniat, ex Divæ Theresiæ testimonio relato à Volpi resol. 70. num. 1. Paulo Segner. in Christiano Instr. par. 2. pag. 8. num. 10. Gratia verò Sanctificantis, seu gratum facientis plures datæ sunt definitiones. Nam ex S. Thom. q. 62. art. 1. Est quædam participata similitudo Divinæ naturæ. Ex Polyanchæa in Verb. Gratia est auxilium, quo indiget homo ad beatitudinem consequendam. Ex Caramuele Theol. fundam. lib. 2. fund. 59. num. 1375. Est qualitas, qua Clementissimus Deus peccatorem justificat. Ex Reginaldo lib. 26. num. 43. Gratia gratum faciens est habitus supernaturalis, infusus animabus nostris, ex Dei dono, quo ei reconciliamur, & ad suam amicitiam admittimur; ita ut inde formaliter sancti, & justi simus, ac secundum spem hæredes vitæ æternæ; vel qui jam justi sunt

& sancti, magis iusti, & sancti efficiantur. Tandem ex Catechismo Rom. de Baptismi effectib. sess. 50. Est divina qualitas in anima inhaerens, ac veluti splendor quidam, & lux, quæ animarum nostrarum maculas omnes delet; ipsasque animas pulchriores, & splendidiore reddit. Quam definitionem exornando declarat Volpi d. resol. 70. num. 4. ubi num. 7. subdit, Gratiā hanc sanctificantem esse vitam animæ; sicut enim corpus mortuum est, cum sine anima est, & vivum cum illa; ita homo est vivus vita spiritali, cum habet hanc gratiā; & mortuus, cum illa caret: & propterea est omnino necessaria ad salutem, quia sine ipsa impossibile est mereri vitam æternam. Concil. Trid. sess. 6. can. 1. 2. & 3. cum hac autem Gratiā dantur in anima supernaturales habitus virtutum inseparabiles ab ipsa gratiā, tanquam quædam ejus proprietates; deinde alia peculiariora dona propria singulis Sacramentis. S. Thom. 3. p. q. 62. art. 2. Gobat d. tract. 1. num. 280. & 281. Bonacina d. tom. 1. disp. 1. q. 4. Punct. 1. num. 6. Maffius in 4. Sentent. d. 1. num. 337.

Porrò Gratiā gratum faciens variè dividitur à Theologis Moralibus, & à Theologis Speculativis. Hi docent, Gratiā esse vel Prævenientem, vel excitantem, vel adjuvantem, vel cooperantem, vel subsequenter, vel medicinalem, & sanantem, vel sufficientem, vel efficacem, vel quā, & sine quā. S. Thom. in 1. 2. q. 111. art. 2. & 3. Cajetan. ibid. Volpi d. resol. 70. num. 11. Novissimè Eminentiſſimus Cardinalis de Lauræa in suis doctissimis opusculis d. opuscul. 3. de Gratiā, & auxiliis, num. 13. & sequentibus, ubi sic declarat prædictas divisiones,

Gratiā, seu auxilium præveniens est illa, quæ Deus prævenit intellectum, & voluntatem humanam in ordine ad actus bonos, & sanctos, illuminando intellectum ad cogitandum hic & nunc de illis; & inspirando voluntati, ut consentiat, & exequatur.

Gratiā excitans est illa, quæ animam quasi sopitam, & de bono non cogitantem, excitat ad cogitandum, & cupiendum tale bonum.

Gratiā adjuvans est illa, quæ Deus hominem illuminatum, præventum, excitatum, ac expegefactum adjuvat, ut exequi possit bonum illud, jam cognitum & inspiratum, ut exequatur.

Gratiā cooperans solo nomine differt ab excitante, seu adjuvante; quia non est aliqua species ab eis distincta.

Gratiā subsequens est eadem cum adjuvante, & solum differt in modo, & duratione usque ad finem vitæ, ac operis.

Gratiā medicinalis, seu sanans est eadem cum præveniente, & adjuvante, nec non cum efficace; sed sic appellatur respectu diverſi modi, & ab effectu medendi, seu sanandi.

Gratiā sufficiens illa dicitur, per quam potest homo piis actionibus, & bonis operibus, salutem suam procurare, & consequi; & quam Deus nulli habenti rationis usum denegat; sed ei gratiā restituitur, & non obsequitur effectus salutis.

Gratiā efficax est illa, quæ opus bonum, sive præcepti, sive consilii à Deo inspiratum, connexum habet. Et hanc non omnes fideles ex iusto Dei iudicio obtinent. Sciri autem non potest causa evidens, & convincens, cur Deus non det singulis hominibus hanc gratiā efficacem; sed certum est, ejus divinam voluntatem esse iustissimam, & ab acceptione personarum, ac iniquitate alienissimam; ideo exclamare oportet cum Apostolo ad Rom. 11.

34. O altitudo divitiarum sapientiæ, & scientiæ Dei; quam incomprehensibilia sunt iudicia ejus!

Gratiā Quā, & sine Quānon, dicitur prout convenit, vel adversatur efficaci; & non differt specie, sed in modo, ut subtiliter explicat prælaudatus Eminentiſſus. Cardin. de Lauræa in ipso 3. opuscul. de gratiā cap. 6. & cap. 7. à cuius eminenti intellectu acumine prædictæ omnes species Gratiæ divinæ explicantur, & comprobantur auctoritatibus Sacræ Scripturæ, & Sanctorum Patrum, & præcipuè S. Augustini, cuius doctrinam sequitur, tueri in dicto opusculo. Nonnulla declarat etiam Coninch. de Penitent. disp. 2. dub. 1. Volpi. cit. resol. 170. num. 18. & Maffius, in 1. Sent. disp. 5. num. 164. Theologi autem Morales dividunt Divinam Gratiā in relatione ad Sacramenta; in Primam, & Secundam.

Gratiā prima est, quæ datur existenti in statu peccati originalis, vel actualis mortalis per baptismum; quando vel puer, vel adultus baptizatur; vel peccatori baptizato attritionem tantum habenti, & confitenti per Sacramentum Penitentiae.

Gratiā secunda dicitur, quæ datur jam existenti in statu gratiæ, facta additione novi gradus ejusdem gratiæ ad priorem jam habitum. Reginald. d. lib. 26. num. 43. Volpi d. resol. 170. n. 19. Marcant. in Candelabr. Mystic. tract. 1. lect. 4. Summa Diana Verb. Sacramentum num. 8. Cardin. Tolet. d. lib. 2. cap. 16. num. 4. Eminentiſſus. Cardin. de Lauræa tom. 1. de Sacramentis disp. 8. art. 11. & art. 12.

Tandem eadem gratiā sacramentalis alia dicitur ex opere operato, quæ procedit ex virtute Sacramenti suscepti, & meritis operatis Christi; alia ex opere operantis, quæ meretur ex devotione, & dispositione suscipientis. Card. Tolet. d. lib. 2. cap. 16. num. 3. Reginaldus d. lib. 26. num. 46. Volpi resol. 171. num. 1. Bonacina tom. 1. de Sacram. in gen. disp. 1. q. 4. Punct. 1. Cardin. de Lugo de Sacram. disp. 4. num. 1. Maffius in 4. Sentent. disp. 1. num. 138. & Eminentiſſus. Cardin. de Lauræa d. tom. 1. de Sacram. disp. 11. art. 8. per totum.

DECISIO XVIII.

ARGUMENTUM.

Enucleantur duo casus famosi; de modo, & tempore, quibus recipiat gratiā, tum qui communicat cum mortali ignorato, tum qui adultus baptizatur non dolens de actualibus peccatis.

SUMMARIUM.

1. Gratiā primam an recipiat, qui Eucharistiam recipit cum peccato mortali ignorato?
2. Adultus non dolens de peccatis in baptismo, an recipiat gratiā? & num. 5.
3. Fictio recedente an Sacramentum producat gratiā.
4. Fictio triplex in adulto suscipiente baptismum.
6. Ignorantia invincibilis de peccato removel obligationem gratiæ.

Porrò, quia peccatum mortale impedit affectionem gratiæ, & ea stare non potest simul cum peccato, resolvendus est sequens Casus. Petrus accedit ad Sacram. Eucharistiam cum peccato mortali, cuius tamen non recordatur, & nunquam habuit contritionem. Queritur, an recipiat gratiā virtute Sacramenti Eucharistiæ? Ad hunc casum DD. affirmativè respondent, Supposito, quod ipse Petrus diligenter